Ч. 79 Середа 12 (24) цьвітня 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Еміґрацийний рух до Бразилії.

Торговельно-ґеоґрафічне товариство у Львові внесло на послідній сесиї петицию до Сойму, в котрій вказуючи на познаки заповідаючі горячкову, а може і громадну еміґрацию селян до Бразилії, просило Сойм заопікувати ся еміґрацийним рухом і взагалї взяти під розвагу справу еміґрациї селян.

Полагоджуючи згадану петицию, Сойм поручив Видїлови краєвому, щоби в порозуміню з правительством зібрав передовсім, о скілько можна, точні інформациї о причинах, розмірах, напрямі і орґанїзациї еміґрациї у всїх сторонах краю, де рух еміґрацийний істнує. Відтак поручив Сойм Видїлови краєвому, щоби розслідив, якими средствами можна би успішно вплинути на здержанє еміґрацийного руху, на пр. внутрішною кольонїзациєю, подаванєм населеню нагоди до зарібків і т. ин. средствами. Єсли заряджені розслїди викажуть надужитє або шкідні невластивости в устроюваню еміґрацийних виправ, має Видїл краєвий обдумати в порозуміню з правительством відповідні охоронні средства, щоби перешкодити подібним надужитям еміґрацийних аґентів. Вкінци поручив Сойм, щоби Видїл краєвий війшов в переговори з правительством що-до евентуального забезпеченя галицким еміґрантам в Бразилії відповідної консулярної опіки, та щоби розслїдив, чи і в якім напрямі могли би бути навязані торговельні зносини з польскими і рускими кольонїями в Америцї з користию для краєвого промислу.

В полагодженю згаданих соймових ухвал, розіслав Видїл краєвий до всїх Видїлів повітових квестионар, щоби зібрати віродостойні дати о причинах, розмірі, напрямі і орґанїзациї сего руху у всїх околицях краю, де рух еміґрацийний істнує. Рівночасно просив Видїл краєвий Намістництво розіслати сей квестионар Староствам, для потвердженя і провіреня дат поданих Видїлами повітовими і громадами.

Відтак рішив краєвий Видїл розслїдити в портових стациях в Гамбурзї, Бремі і Ґенові, в котрих відбуває ся висиланє еміґрантів за посередництвом австрийских консулятів і осіб довірочних відносини наших еміґрантів в тих стациях.

Дальше рішив Видїл краєвий віднести ся до заряду еміґрацийного дому в Новім Йорцї о поясненя що-до долї еміґрантів тамже, та просити австрийску амбасаду в Ріо Жанейро о фактичні інформациї про бразилійскі закони, дотикаючі еміґрациї і кольонїзациї, як також о опіку для тутешних еміґрантів.

Від видїлів повітових в повітах північно-всхідних зажадав Видїл краєвий справоздань, чи в данім повітї істнує еміґрацийний рух до Бразилії. Тим видїлам повітовим, котрі дадуть потверджуючу відповідь на згадане питанє, уділить Видїл краєвий автентичних вістий о условях еміґрациї до Бразилії з порученєм подати сї вісти до відомости населеня в спосіб, котрий не заохочував би до еміґрациї, а то для побореня роботи аґентів, що розпускають неімовірні байки о щастю, яке вижидає еміґрантів. Ті поясненя подасть Видїл краєвий сьвященикам за посередництвом консисторий з просьбою, щоби сьвященики старали ся відповідно впливати на своїх парохіян, — та нотарям в повітах загрожених бразилійскою горячкою з просьбою, щоби они при нагодї списуваня контрактів продажи ґрунтів, старали ся вислїдити, чи продаючі хотять еміґрувати і хоронили їх перед визиском.

Відтак рішив Видїл краєвий удати ся до Кола польского з просьбою, постарати ся о утворенє в Куритибі, столици держави Парана в Бразилії, австрийского консуляту і щоби консулем став Поляк або Русин, а бодай щоби консуль володів польским язиком.

Вкінци рішив Видїл краєвий засягнути опінїї проф. дра Йос. Семирадского знаючого відносини польских кольоній в Бразилії та п. Едмунда Запорского в Куритибі бувшого директора кольонїї тамже, чи і в якім напрямі могли би бути навязані торговельні зносини з польско-рускими кольонїями в Бразилії з користию для краєвого промислу.

Перегляд полїтичний.

Нинї розпочинає ся перше засїданє Палати послів по сьвятах. В кругах посольских говорять, що п. мінїстер торговлї ґр. Вурмбранд зложив на вчерашнім засїданю комісиї буджетової заявленє, що правительство відрочило акцию удержавненя зелїзниць. В справі удержавненя Полудневої зелїзницї домагає ся угорске правительство залагодженя ще перед тим ряду основних справ. А що правительство бажає предложити Палатї, котра має тепер ще до залагодженя так важні задачі, основні пляни акциї в справі удержавненя зелїзниць, для того в сїм случаю не може предкладати Палатї проєктів що до удержавненя поодиноких лїний.

Після N. fr. Presse ширить ся межи німецкими народовцями в Чехах антисемітизм

---

58)

РОЗБИШАКИ НА РІЦЇ МІСІСІПІ.

Повість з житя американьских полїшуків.

Фридриха Ґерстекера.

(Дальше.)

Але правда, що О'Туле не був ще нїколи в добрій, що називає ся, місісипскій мрацї на сїй рiцї, бо инакше ледви чи би був пускав ся без компаса. Він все ще був тої гадки, що похват мусить ему на всякий случай показувати, куди іде ріка, а множество пливучого дерева — дорогу по ній. Крім того остров шістдесять і один був досить довгий і широкий, і він повинен би був дістати ся до него, скоро би лиш держав ся середини ріки. Однакож на одно забув він при тім дуже добрім своїм обчисленю, а то, що трудно пізнати, де есть похват, коли око не має на чім спочити. Так само як і на мори можна морскі похвати лиш тим способом означити, що спиняє ся судно за помочию якора на короткий час і держить ся его, о скілько можна, на однім місци та зважає ся, куди буде плисти кинений на воду який небудь предмет, так також і на так величезній рiцї, як Місісіпі, годі означити який небудь напрям, коли еї тиху воду вкриє дуже густа мрака.

Отже коли О'Туле не міг вже розпізнати берега, то робив ще якийсь час зовсім спокійно веслами в ту сторону, котру він уважав за відповідну; але незадовго збаламутило его пливуче дерево і він пристанув на хвильку, щоби побачити, куди оно пливе. Ба, коли бо й то дерево, коли він перестав веслувати та пустив човен з водою, стояло так само спокійно, як і він, а ціле его окруженє виглядало як би якесь велике озеро, вкрите густою парою, що не має анї припливу анї відпливу. Він дивив ся отже якийсь час на поодинокі пнї, що їх несла вода, щоби видїти, в котру сторону вода ними завертає; але й того не міг добачити, бо вода зовсїм ними не завертала, они плили собі спокійно з водою. Він став тепер знову веслувати, але й то не помагало ему нїчого — човен сунув ся так, як коли-б плив по якім ставі або тихім озері. Тепер вже таки зовсїм не міг розпізнати, де всхід а де захід, де північ, а де полудне. Вода на рiцї доокола него була так спокійна і гладка, як найгладша площа зеркала, а лиш мрака уносила ся понад нею густими і збитими хмарами, але й та не рушала ся та не розступала ся. Що би то він дав був тепер за то, коби був міг бодай десь далеко побачити беріг і хоч трошки зміркувати, де саме він тепер. Та дарма, тепер вже таки на добре змеркало ся, а его брала ся таки вже розпука на саму згадку, що він не лиш не дістане ся до острова, але навіть через кільканайцять миль далеко й до самого берега.

Але правда, есть ще спосіб, котрим і без компаса можна серед таких обставин розпізнати простий напрям. Коли, бачите, чоловік не знає, звідки і куди іде похват, то треба лиш човном обертати доокола і слухати, коли вода під передом човна зачне шуміти. Скоро лиш зашумить, то можна бути певним того, що човен стоїть просто против води, а тогди вже можна знати, в котру сторону треба плисти. Але й то правда, що навіть і тогди лиш кілька порушень веслом завернули би човен на давне місце, бо длятого, що вода з боку пре против судна, то й притискає его передний конець більше або менше в долину, після того, чи судно хоч би лиш трошки держить ся більше против води або з боку до неї, а тогди не можна нїяк зміркувати під руками так докладно, в котру сторону іде похват. В такім случаю есть одинокий спосіб — позаяк в суднї з двома веслами сидить ся задом до передного кінця — дивити ся добре на воду, котрою човен пливе, то есть на ту смугу, котру він лишає поза собою, коли борзо поре воду. Доки та смуга творить просту лїнію — бо прецї навіть і серед найбільшої мраки можна ще видїти воду недалеко від судна — доти й човен держить ся простої лїнїї, а найменше схибленє від тої лїнїї показує ся позад човна також кривою лїнією. Але розуміє ся, що за той час не треба анї на хвильку переставати робити веслами, або хоч би лиш трохи попускати, бо щоби означити напрям его, треба конче, щоби оно рівномірно порушало ся.

так сильно, що жиди готові покинути Нїмців а пристати до Чехів. При виборах до ради громадскої в Лінцу побідили антисеміти.

З Петербурга доносять офіцияльно, що амбасадором у Відни має стати ґр. Петро Капніст, хоч іменованя єго доси ще не оголошено, а посол Перзиянї має бути рішучо з Білграду відкликаний. — Росийска рада державна ухвалила проект, після котрого має бути вільно заключати всїлякого рода інтереси в золотї. Уважають се за перший крок до заведеня в Росиї валюти металевої.

З Білграду доносять, що там привезено вже річи королевої Наталії, а сама королева приїде аж 9 мая. Король Милян буде через цїлий час єї побуту в Білградї перебувати в Нишу.

В Сеули, столици Кореї розпочало ся слїдство против корейского посла в Хінї, котрого арештовано за убийство і зраду. Арештоване посла наступило на жадане японьских властий.

Новинки.

Львів дня 23 цьвітня 1895

— Іменованя. Мінїстер судівництва іменував ад'юнкта повітового суду в Гурагуморі Вас. Кибича судією повітовим в Серетї — Ц. к. краєва Дирекция скарбу у Львові іменувала провізоричного контрольора горалень Генр. Концкого дїйстним контрольором горалень в IX кл. ранги. — Директором філїї банку гіпотечного в Кракові іменований др. Йос. Верницкий, бувший соймовий посол з жидачівского повіта.

— Перенесеня. П. Мінїстер судівництва переніс ад'юнктів повіт. суду: Діон. Грабиньского з Ярослава до Бучача і Павла Білиньского з Бучача до Ярослава. — Ц. к. дирекция почт і телеґрафів перенесла асистента почтового Брон. Бжузу з Станїславова до Львова.

— Конкурси. Краєва Рада шкільна оголошує конкурс на отсї посади учительскі: 1) на посаду греко-кат. катихита при четвертій ґімназиї у Львові; 2) на посаду учителя історії і ґеоґрафії при польскій ґімназиї в Коломиї і 3) на посаду учителя язика польского яко головного предмету а фільольоґії клясичної яко предмету побічного в руских паралельних клясах при ґімназиї в Перемишли. Подання треба вносити до 14 мая с. р. — Президия окружного суду в Станїславові розписує конкурс на посаду судії повітового в Монастирисках. Подання треба вносити до 10 мая с. р.

— П. Намістник ґр. Баденї повернув вчера рано зі Отшихова з похорону бл. п. Ігн. Скшиньского до Львова.

— Вдовичо-сирітский фонд станїславівскої епархії виносить 118.551 зр. (в тім містить ся і належитість від „Заведенія" в квотї 7.300 зр. доси несплачена). Кождій вдові і сиротї припала на рік 1894 запомога з сумі 60 зр.

— Про вечер в память Тараса Шевченка в Петербурзї пише росийска газета „Новое Время": Проживаючі в Петербурзї Українцї устроюють дня 24 с. м. вечер в память Тараса Шевченка. Вечер буде складати ся з представленя Кухаренкової опери і з відділу концертового. Господарями вибрані Данило Мордовців, П. Пелехин і Г. Новоренко. Вступ на салю лише на личні запросини через знакомих.

— Холєра. Fremdenblatt доносить, що з Конґресівки надходять непокоячі поголоски про холеру та що заходить небезпечність, що холера може бути занесена і до Галичини.

— Покаране лакомство. В однім селї кіцманьского повіта на Буковинї випив пастух, що служить у сьвященика, дріжджі, приладжені до печива, гадаючи що се молоко. Дріжджі почали в жолудку ферментувати і лакомому пастухови мало не розпук ся жолудок. Завдяки лїкарскій помочи удало ся пастухови уратувати житє, але за те заплатив він дорого, бо в часї цїлих сьвят великодних не міг нїчого їсти.

— Панї Калляєва, жена мінїстра, мала недавно в Пештї відчит про женщин в Боснї і Герцеґовинї. Коли в р. 1891 оголошено конкурс на посаду лїкарки для Долїшної Тузлї, в Боснї, дістала тоту посаду д-рка Краєвска. Спершу стрічала она великі перешкоди зі сторони магомедан, але з часом під напором потреби стало будити ся довіре до помічної труженицї. Вже в 1893 р. виявила ся потреба другої лїкарки, а посаду в Мостарі обняла панї Кек. Після урядових виказів лїчила панї Краєвска 613 осіб, з того 692 католиків, 90 православних, 224 магометан, 20 жидів і 1 протестанта. З того виздоровіло 321, в шпиталы остало ся 24, а під опікою лїкарки 73 осіб. Через рік число осіб лїчених лїкаркою зросло о 60. В Мостарі мала п-нї Кек 763 недужих в своїй опіцї, з того: 136 католиків, 200 православних, 404 магомедан, 20 жидів а 4 протестантів. В тім числї недужих з обох міст було женщин і дїтий магомеданьских 360. Довіре до лїкарок зростає з року на рік, а праця їх приносить гарні успіхи.

— Спілку фальшівників монет селян в Ланівцях під Борщевом Михайла Стременя і Луку Мілера викрила оногди жандармерия. Они вибивали з найлихшого металю австрийскі десятаки і пускали їх в обіг. Однако обманьство не могло довго укривати ся і промисних фабрикантів гроший відставлено до судового арешту в Борщеві.

— Тяжке дерево. Яков Кац, ґрайзлерник при ул. Осолиньских ч. 4 у Львові займав ся крім торговлї ріжними віктуалами також продажию дерева на вагу. Всїм купуючим, що жалували ся на малу скількість дерева, толкував п. Кац, що дерево „дуже добре і дзятого таке тяжке". Однако на велику гризоту купця пояснила ся тяжкість дерева в инший спосіб. Именно найдено оногди під сподом ваги привязаний камінь, обвинений в папір, щоби єго не було пізнати, і сим каменем поліпшував п. Кац своє дерево.

— Нещасна пригода лучила ся дня 21 цьвітня в Тернополи. Візник маґістрацкий, що розвозив рінь упав так нещасливо з воза під конї, що они майже розтратували єго. Відставлений до шпиталя помер по кількох годинах муки.

— Померли: В Урсинові під Варшавою в 62-ім роцї житя, ґр. Людв. Красиньский, один з найбогатїйших польских панів, властитель розлогих дібр в Конґресівцї і Рогатина в Галичинї. — У Львові кс. Ян Мазуркевич в 69-ім роцї житя, бувший професор львівского унїверситету.

Господарство, промисл і торговля.

Товари корінні.

(Дальше).

Приправи.

Під спільною назвою „приправи" збираємо всї ті товари торговельні, котрі чи то они суть

Але О'Туле не мав о тім і понятя, бо мало їздив по водї; він знав лиш то, що не відплив ще досить далеко від берега, щоби вже тепер був повисше острова. Коли ж би тепер пустив ся з похватом, то той поніс би єго попри острів, отже й взяв ся тому знов до весел. Ще лиш раз розглянув ся доокола по мрацї, а відтак навернув передом човна туди, де єму здавало ся, що єсть середина ріки і став так веслувати, що аж вода на переді почала вкривати ся піною і розбрискувати ся високо в гору. Так веслував він може цїлу годину, що аж піт грубими каплями виступив єму на чоло, і коли-б був умів човном добре направити, то був би ріку певно вже зо два рази переплив впоперек; але землї все ще нїгде не видів, анї на право, анї на лїво, анї перед собою, анї позад себе і тепер вже зміркував, що не туди взяв ся, куди було потреба.

Поклав на хвильку весла і обтер собі піт з чола, але відтак взяв ся на ново з цїлої сили до роботи, аж наконець побачив, що всї єго труди мусять бути надаремні. Що найлїпше було вертати тепер назад до Арканзасу і повторити пробу иншим разом серед догіднїйших обставин. — Та ба, мій добрий О'Тулю, коли бо то тепер було так само трудно дістати ся до Арканзасу, як і до Місісіпі. Незадовго окружила єго темна ніч і густа мрака зі всіх боків, не було чути нїякого голосу, хоч би лиш навіть рараканя жаб, що віщували би єму недалеку землю — все одно котрий беріг. — Він зміркував тепер, що єсть на самій серединї величезної ріки.

Наконець перестав він веслувати, намучившись так, що аж ослаб, і поклав ся на задї човна, бо вже єму було все одно, що з ним стане ся. Раз прецї мусїв десь доплисти, бодай почути шум від якоїсь лоди або від берега, коли-б єго похват туди заніс, і тепер вже добре зрозумів, що сам не вдїє нїчого. Так єму покрутило ся в голові, що не знає, що з ним дїє ся, чи він де зачепив ся, чи все ще пливе долї водою до устя Арканзасу.

Так лежав він в своїй лодочцї і роздумував та мовчки споглядав на ту сїру масу понад собою, від котрої аж тяжко було віддихати, коли нараз здавало ся єму, як би почув, що десь жаба відозвала ся — він став надслухувати. Майже в тій самій хвили почув він глухий шелест і заким ще міг добре розглянути ся, звідки той шелест несе ся — бо він сподївав ся єго із зовсїм противної сторони — як вже єго хиткий човен загнав ся поміж галузє якогось дуба.

Тепер була вже земля — бодай дерева — і він знав хоч, що не піде дальше долї водою та не відібє ся дуже далеко від Гелени. Але де він опинив ся, чи в Арканзасї, чи в Місісіпі, чи на якімсь дальше пониз[ш]е положенім острові, може на шістдесять третім або четвертім, того не міг нїяк зміркувати; ба, єму так було покрутило ся в голові, що треба було аж довшого часу, заким він міг собі розміркувати, що він посеред ріки Місісіпі і не заплив в якусь иншу ріку або баю а нею, Бог знає, як далеко в гору. То одно лиш здавало ся єму бути певною річию, що він відплив від Гелени мусять що найменше на яких пятьдесять або шісдесять миль далеко.

Де ж він опинив ся? З першу хотів кликати, бо може були де недалеко люди, котрі би до него відозвали ся. Але могло і так бути, що він дістав ся як-раз в то розбишацке гнїздо, за котрим шукав, а якого-ж повитаня міг він тут сподївати ся від тих, що лише що недавно дали єму не двозначний доказ, як єго ненавидять? Нї — але що вже нинї не було й гадки, щоби можна дістати ся до острова шісдесять і один, а мрака на всякий случай повинна би щезнути від ранного вітру, то він постановив собі привязати свій човен десь в безпечнім місци, а відтак положити ся в нїм і чекати спокійно, доки не розвиднить ся.

Але то не так було легко, як зразу здавало ся. Цїла купа дерев спиняла єму всюди приступ, а там, де він був, не міг также лишити ся. Похват води пер як раз в ту сторону, а коли-б наднїс який пень, то той, гнаний такою величезною силою води, мусїв би певно розбити єму єго легке судно а єго самого запхати десь поміж нанесені пнї. — Він став тепер з цїлої сили правити судном на лїво, аж доплив до якогось клинця землї, бо похват розбивав ся тут з великою силою об беріг і гнав відтак дуже бистро попри него. Там також відсунула була очевидно сила води якесь дерево на бік, так, що в тім місци зробив ся малий затон. Не надумуючись богато направив він човном в той затон і тут, вже в безпечнім місци, як міг, так примостив ся в своїм човнї, щоби переспати ся бодай кілька годин.

Може недовго так лежав, як вже від однооставного шуму води мимо твердого ложа почав єго сон морити, аж єму нїби як крізь сон здавало ся, що чує якісь голоси, що хтось досить живо розмавляє. Зразу слухав він того незрозумілого голосу майже несьвідомо, бо єму вже снило ся, що він виплив десь на море, а люди на березї позад него кликали за ним і остерігали перед небезпечностию заливу. Але коли чим раз більше опамятував ся, стало єго насамперед брати диво з того місця, де опинив ся, а наконець лиш з великим трудом міг собі пригадати, що то стало ся.

О'Туле не був на стілько поліщуком, що волів би спати серед вогкої мраки, як в теплій

безпосередним витвором природи, чи штучними виробами із творів природи, поединчими або мішаниною з кількох, служать безпосередно за приправу або иноді за конечну домішку до страв і через то набирають значіня торговельного, самі же не уживають ся ніколи, або хиба лиш виїмково за поживу. До сего рода товарів належать: олива, оцет, муштарда, дріжджі, повила і мід.

1. Олива.

Олива, звана звичайно столовою, есть продуктом з овочів оливного дерева або так званих оливок. Дерево оливне або т. зв. оливник европейский походить первістно із Всходу і було вже звістне стародавним Ізраілитянам (гора оливна і огород оливний в Єрусалимі, славне місце мук Христових), але тепер росте вже скрізь в полудневій Европі, іменно же в Греції, Італії, полудневій Франції, Іспанії і Португалії. Оно належить до того самого рода, що наш ясень звичайний і в дикім станї росте більше корчами, котрого галузки кінчать ся терном. Єго вічно зелене листе есть зверха брудно-зеленої барви а під сподом біляве. Плекані дерева оливні виростають в досить грубі пнї, котрих дерево есть дуже густе і збите, жовтавої барви; поодинокі слої в нїм творять тонесенькі, брунатнаві смуги. Оно прибирає добру політуру і служить до деяких виробів. Цьвіт есть дрібний, білий, а овоч подібний до нашої сливки, 3 до 4 центиметри довгий, зелений або чорнявий і червонявий. В середині овоча есть кістка, в котрій знов знаходить ся зерно, переповнене оливою. Ще не зовсім спілі оливки мочать ся насамперед у воді, а відтак наливає ся їх сировицею, або оцтом і заправляє ся корінем, або також наливає ся оливою і они служать опісля за пісну страву або за додаток до инших страв. У нас оливки не появляють ся зовсім в торговли.

Продукция оливи, її доброта і її сорти. Зі всїх олїйних ростин дає нам дерево оливне найбільше олію або оливи (слова „олїй" а „олива" суть первістно однозначні — олїй пішло від грецкої назви „еляя", а олива від латиньскої „олеум", але оливою називаемо звичайно олїй з дерева оливного); его овоч разом з зерном має около 50 процент оливи в собі. Оливу добувають з оливок кількома способами. В полудневій Франції і північній Італії зривають оливки, заким ще зовсїм доспіють, вибирають самі найкрасші, виймають з них кістки, а само мясо кладуть в праси і легенько видушують з них оливу. Сей спосіб видушуваня оливи називають студеним і він дає найлїпшу оливу. Роблят також так, що зривають зовсїм дозрілі оливки і повиймавши з них кістки лишають мясо на якийсь час, щоби олива сама з них витїкала. Через сильнїйше видушуване мяса оливок в окремих до того олійних дістає ся пліхша олива. В полудневій Італії і в Греції зривають дозрілі оливки, лишають їх на купах, аж они трохи загріють ся і тогди видушують з них оливу. Тим способом дістає ся більше оливи, але гіршу. Ще гіршу оливу дістає ся добуваючи з останків першого видушуваня, коли їх наливає ся горячою водою; ся олива не есть вже добра до їди. Найгірша олива есть та, котру добуває ся із недоспілих і пліхших овочів, а котрі в олїйнях розтинають ся разом з зернятами. В північній Італії в так званій Рівієрі, роблять оливу ще й так, що в зробленях умисно до того ямах мочать оливки цїлими місяцями у воді, а коли олива підстоїть ся на воді, збирають її ложками.

Доброта оливи зависить не лиш від більшої або меншої дозрілости оливок і від способу її добуваня, але також і від підсоня та ґрунту, в якім ростуть дерева оливні. Олива має в собі творива звані олеїною і пальмітиною, при 4 до 5 степенях тепла робить ся мутна, при 2 степ. робить ся тверда. Розріжняемо слїдуючі сорти столової оливи: 1) Салатова олива, найлїпша, котра витїкає або сама з оливок і тогди буває найчистїйша, або котру витискають перший раз студеним способом. Та олива не появляє ся у нас в торговли. — 2) Олива прованска, загально уживана, найлїпша столова, походить головно з полудневo-францускої провінції Прованс, з околиць міста Ес (Aix) і длятого називає ся прованскою або еською (у нас дуже часто називають її „аікскою" — длятого, бо не знають, що назва францускогo міста Aix вимавляє ся Ес). Прованска олива есть ясно-жовта, чиста і прозора, майже без запаху, смаку лагідного і не лишає на споді нїякого осаду. Її розділяють ще на нумери 1, 2, 3, 4, що раз гірші. Прованскою оливою називають взагалї всю столову, хоч она нераз і не виділа Прованси, а походить або з Ґенови і Ніцци, з над Озера Ґарда, з Фльоренциї і Неаполю, або в гіршім роді з Сицилії і Ґаліполї.

Ужиток оливи, її фальшоване і торговля нею. В краях де, оливу продукують, уживають її не лиш за приправу до страв, але й за омасту, котра там заступає дорожше масло. В Італії н. пр. уживають оливи не лиш за приправу до салати, риб і инших страв, як і у нас, але й за омасту; там печуть і смажать па оливі все то, що у нас на маслї і для того наші люди не так борзо і легко привикають до тамошного харчу. Гірших родів оливи, виробльованих з недозрілих оливок і їх зерна, або зіпсовану оливу столову уживають до сьвіченя, — у нас досить рідко, бо заступають її дешевшим олєм ріпаковим. Найгіршої оливи уживають до мащеня машин, позаяк она хоронить їх від ржавіня, і до робленя мила. До мащеня годинників, дуже делїкатних машин уживають найлїпшої оливи, з котрої відділюють стеарину. Оливи уживають також яко лїку, до розмащуваня тіла, до намащуваня ран від попеченя, від ужаленя пчолами та осами, до робленя всїляких мастий і т. д.

Телеграми.

Будапешт 23 цьвітня. Комісия правнича прилучила ся до внесеня комісиї шкільної в справі свобідного виконуваня релїґії. Президент міністрів Банфі заявив, що не може дати нїякої ґарантиї за нове голосоване в палаті панів, але має оправдану надію, що настане порозуміне межи обома палатами.

Прага 23 цьвітня. Посол до Ради державної ґр. Вратислав помер.

Люблянa 23 цьвітня. Вчера о 3 год. 50 мінут далось почути знову коротке але дуже сильне землетрясене, від котрого доми а головно комини в них пукали і валили ся. Серед мешканців настав знов страшенний переполох.

Ниш 23 цьвітня. Вчера по полудни приїхав тут король Александер разом з своїм батьком Миляном. На двірци повитали їх міністри, епіскопи, ґенералїция і всї посли.

Париж 23 цьвітня. Президент Фор вернув вже до столиці. Вість о приїздї президента сполучених держав Клевленда есть зовсїм безосновна.

Льондон 23 цьвітня. Засїданя Палати послів відрочено аж до 30 с. м.

постели, але все-таки чогось бояв ся відозвати ся до тих людий, що розмавляли, а то вже з тої самої причини, з якої він сюди вибрав ся і задля котрої видів в кождім чоловіці, якого стрітив, лиш розбишаку, убийника та фальшивого грача. Отже щоби передовсїм розглянутись, де він і в якій стороні опинив ся, виліз він із свого човна, видобув ся по кількох перевернених деревах на беріг і так тихенько як лиш незвичайна темнота і дика гущавина ня то позваляли, поліз дальше в ту сторону, звідки зачув голос.

Шелест і голоси було чути на однім місци, а О'Туле був майже певний того, що тут якась ферма, до котрої він не міг знайти стежки, лиш дістав ся на якийсь корчунок. Та й перебрав ся вже був, хоч з великим трудом, через значну часть гущавини, коли нараз зробило ся тихо, а серед гробової тишини було лиш чути, як відзивали ся жаби та цьвіркали польні коники. А все ж таки ішов він все в ту саму сторону, де перед тим чуз голос і як-раз вийшов був на маленьку прогалину, коли побачив нараз, і то саме перед собою, як із мраки висунулось двох якихсь чоловіків. Він мав ще лиш на стілько часу, що поза якимсь низьким корчем припав до землї.

— А я вам кажу, Джон, що нехай вас Бог боронить, щоби ви забирали ся з острова не зложивши присяги — відозвав ся нараз один з них пристанувши і обернувшись до свого товариша. — Нам всїм наказано строго не пустити вас звідси.

— Та ж я прецї хотів зложити присягу — відозвав ся тамтой другий гаївливо.... чорти би вас вхопили, та-ж я не можу нїчого більше зробити, як лиш вам сказати, що готов зложити присягу на все, що схочете. То ганьба, щоби здержувати тут мене против моєї волї якраз, коли я онтам в Місісіпі міг робити як найлїпші інтереси.

— Чей же знаєте, чому то тепер не можна — відповів тамтой другий — така присяга мусить відбувати ся з відповідним торжеством і всї мусять її чути, щоби опісля не було нїякої вимівки.... Збори відбудуть ся аж завтра вечером, отже аж до того часу мусите бути терпеливі.

— Так? А як до завтра вечера спаде на нас тота благодать, о котрій капітан щось вже згадував — заворкотїв Джон — яке тут для мене дїло наставляти також і свою шкіру, га? Хиба я вже належу до компанії, а коли-б мене разом з другими зловили, то чи може не повісили би також хоч зовсїм невинно?

— Невинно? — відозвав ся тамтой другий глумливо.

— Бо таки й так, невинно — відозвав ся Джон розгніваний — бодай в сїй справі, а ще гірше булоби то, що тоті пси зловили би нехотячи в свої руки як-раз того, котрого їм потреба. Нї, Бен, ви мусите роздобути менї де який човен; я вам зложу присягу, а то чей вам вистане.

— Менї? Хиба я вдурів, щоби за вас пхати свою голову в зашморок від стричка? — відворкнув Бен і обернув ся та хотів вже іти і поступив ся просто до Ірляндця, що приляг був до землї і анї не рушив ся. — Коли обіцюєте, зложити присягу, то будьте-ж.... А грімже би їх тріс! — крикнув нараз Бен і відскочив від постати, котрої доторкнув ся ногою.

— А то що? — спитав Джон перепуджений і став боязько оглядати ся доокола.

(Дальше буде).

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год

Відходять до

	Поспішний		Особові			
Кракова	3·00	10·[illegible]	5·26	11·11	7·31	—
Підволочиск	6·44	3·26	10·16	11·11		—
Підвол. Підзам.	6·58	3·32	10·40	11·38		—
Черновець	6·51		10·51	3·31	11·08	—
Стрия			10·26	7·21	3·41	[illegible]
Белзця			[illegible]·56	7·21		—

Приходять з

Кракова	5·08	5·01	6·46	9·36	9·36	—
Підволочиск	2·48	10·06	[illegible]	9·46		—
Підвол. Підзам.	2·34	9·[illegible]	9·21	5·[illegible]		—
Черновець	10·16		7·11	8.13	1·05	[illegible]
Стрия			[illegible]	9·10	12·48	—
Белзця			8·24	5·21		—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. ран.

В інформацийнім бюрі ц. к. австр. зелїзниц державних у Львові ул. Третого Мая ч. 3. (Готель Імперіяль) продає ся білети полосові і окружні, пляни їзди і тариф у форматі кишеневім і дає ся інформациї в справах тарифових і перевозових. У тім бюрі, а також у такім самім бюрі у Відни (I. Johannesgasse 29) уділяє ся устних або письменних пояснень в справах служби на ц. к. австр. зелїзницях державних. О скілько підручники з вазляють, можна також засягнути інформаций що до решти австро-угорских і заграничних зелїзниць.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**.

І Н С Е Р А Т И.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує і спродає

всякі ефекти і монети

по курсі деннім найдокладнійшім, не числячи жадної провізиї

Яко добру і певну льокацію поручає:

4½% листи гіпотечні	4% пожичку пропінацийну галицку
5% листи гіпотечні преміовані	5% „ „ буковиньску
5% листи гіпотечні без премиї	4½% пожичку угорскої желізної дороги державної
4½% листи Тов. кредитового земс.	4½% пожичку пропінацийну угорску
4½% листи Банку краєвого	
4½% пожичку краєву галицку	

4% угорскі Облигациї индемнізацийні,

котрі то папери контора виміни Банку гіпотечного всегда купує і продає

по цінах найкористнійших.

Увага: Контора виміни Банку гіпотечного приймає від Вп. купуючих всякі вильосовані, а вже платні місцеві папери цінні, як також купони за готівку, без всілякої провізиї, а противно замісцев лишень за відтрученєм коштів.

До ефектів, у котрих вичерпали ся купони, доставляє нових аркушів купонових, за зворотом коштів, котрі сам поносить. 6

Бюро дневників і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львові

улиця Кароля Людвика ч. 9.

приймає

абонамент на всі дневники

по цінах оригінальних.

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах оригінальних.

До

Народної Часописи, Ґазети Львівскої і „Przegląd-y“

може лише се бюро анонси приймати.

Ц. к. уприв. Галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

Високе ц. к. Намістництво рескриптом з дня 6. Лютого 1894. Ч. 10150/1100 повідомило **ц. к. уприв. галиц. акцийний Банк гіпотечний,** що Високе ц. к. Міністерство для справ внутрішних порозумівшись з властивими иншими Міністерствами уділило Банкови призволеня до стягненя знаходячих ся ще в обігу 5% **листів гіпотечних** і виданя натомісць **4½% листів гіпотечних.**

В силу сего зізваня Банк гіпотечний вильосує **з днем 30. Цьвітня 1895** всї єще в обігу знаходячі ся 5% листи гіпотечні і виплатить вартість їх номінальну **в дни 1. Листопада 1895,** з котрим то днем устає дальше їх опроцентованє.

Однак перед розпочатєм того льосованя можуть П. Т. посїдачі 5% листів гіпотечних найпізнїйше **до дня 29. Цьвітня 1895** сконвертувати їх на 4½% листи гіпотечні, а то під слїдуючими услівями:

За кождих 100 зр. капіталу в 5% листах гіпотечних з біжучими купонами, котрих перший платний дня 1. Листопада 1895, дістане посїдач тихже **100 зр. капіталу в 4½% листах гіпотечних** з біжучими купонами, котрих перший платний рівнож дня 1 листопада 1895 і **доплату 25 кр. австр. вал. в готівцї.**

П. Т. посїдачі 5% листів гіпотечних, котрі хотять скористати з тої пропозициї, можуть знаходячі ся в їх посїданю дотепер невильосовані 5% листи гіпотечні враз з купонами, котрих перший платний дня 1 Листопада 1895, предложити Банкови до конверсиї **найпізнїйше до дня 29. Цьвітня 1895.**

Вінкульовані або знаходячі ся в депозитї судовім дотепер невильосовані 5% листи гіпотечні можна до висше поданого терміну до конверсиї зголосити, а доконати конверсиї належить найдальше в протягу 3 місяців т. є. до 1. Серпня 1895. 28

Львів, в марті 1895.

Дирекция.

Поручає ся 9

торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЕРА у Львові.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера